

Lille speil på dvergen der

Den amerikanske multikunstneren Paul McCarthy har omskapt Snøhvit og de sju dvergene til en sviende kulturkritikk av vestlig konsum og overflatiskhet.

UTSTILLING

Paul McCarthy: «White Snow»

Galleri Peder Lund

8. september–20. oktober 2012

Åpningstider: Onsdag-lørdag kl 12–17

Paul McCarthy er provokatøren som elsker eventyrfigurer, agitatoren som lar George W. Bush-figurer knulle griser, performancekunstneren som i ungdommen smurte seg inn med ketsjup og kastet seg mot veggene lik en helvetesversjon av Yves Klein. I dag er han estetikeren med sans for dverger, og pornografen som har gitt Snøhvit et sexliv. Han er bosatt i Los Angeles hvor ryktene sladrer om et atelier stort som en hangar, med eget støperi og filmstudio. Etter flere tiår som fattig rebell er McCarthy blitt en kunstner med verdenssuksess. At Galleri Peder Lund nå har fått ham til Norge er intet mindre enn et varp.

White Snow er åpningsutstillingen i galleriets ferske lokaler på Tjuvholmen, som framstår luftige og gjennomtenkte med en forfriskende vri på den hvite kubens. Blant annet kan du klatre opp på en mesanin og se verkene ovenfra – eller snu deg og ta en titt på fjordutsikten. Utstillingen er liten, men interessant, med et representativt utvalg verker fra Snøhvit-tematikken som har opp tatt McCarthy mye de siste årene. Verkene er av fire typer, to skulpturer og to typer bilder.

Skulpturene er store og nærværende, en Snøhvit-figur i bronse og en trio dverger i valnøttré. Uttrykkene er slående kontraster: Den røffe, metalliske

Snøhvit, høyere enn en mann, kan med sin oppharvete bakside minne om en råtnende zombie. Hun er en mishandlet kvinne, modellert til perfektion før skaperen gikk løs på henne. I bronseoverflaten kan vi øyne konturer av en avreven arm, et pufferme fra kjolen, en hammer, en latekshanske og en malingsboks. McCarthy har sendt hele prosessen til avstøpning. I kontrast står de lavere dvergene tett sammen med fårete smil og hver sin lille fugl på hodet. De er omsorgsfullt pleid fra begynnelsen til slutt: modellert i leire, fotografert og digitalisert, før de ble skåret ut av limtre med laser og gnidd inn med voks. På nært hold avgir de en behagelig duft av treverk.

Også bildene på veggen er av to typer: En stor kollasje og sju mindre dvergskisser. Ser du nærmere etter har dvergene digre hengekuker til nese, og kollasjens tegning viser Snøhvit som får seg et ligg. Omkring henne og prinsen (ingen dverg denne gangen) henger utklipp fra mote- og pornoblader. På ei solseng får vi øye på en blond fotomodell, i hvit bikini og med høyhælte sko. Skyggen av et fly glir over den

utstrakte kroppen, formet som et kors, som om hun ligger naglet til luksus – et løfte om fjerne reisemål eller straff for dekadens?

Ekspresjonisme er mer tydelig hos McCarthy enn pop art, selv om figurene hans stammer fra populærkulturen. Referansene leker ikke, han kjemper med dem. Når de kopulerende eventyrfigurene viser fingeren til et puritansk USA handler det om

«Den røffe, metalliske Snøhvit, høyere enn en mann, kan med sin oppharvete bakside minne om en råtnende zombie.»



Paul McCarthy er provokatøren som elsker eventyrfigurer. Her ser vi «White Snow #3» (2012), bronse, av Paul McCarthy. FOTO: MELISSA CHRISTY, COURTESY PEDER LUND AND HAUSER & LUND

langt mer enn seksualitet. McCarthy er oppvokst i Salt Lake City med foreldre som var mormoner, men også venstreaktivist. Noen av verkene åpner for personlige referanser, som at Snøhvit-figuren skal ha startet som en representasjon av hans kone Karen slik hun var i ei uskyldig ungdomstid.

Men hos McCarthy er uskylden alltid på nippet til å

korrumperes, ikke bare av kropp, men av en dypt politisk virkelighet. Foreningen av Grimmsk råskap og glossy Disney-estetikk vekker både humoristiske og ubehagelige assosiasjoner, fordi vi alle innerst inne vet at lys og mørke henger sammen. Glamour skaper misbruk. The back side of shopping er søppel. Slik Disneys tegnefilmer forskjøner og

barnsligfiserer Grimms eventyr, prøver kapitalismen å selge oss grådighet som uskyldig konsum. Kanskje er dette McCarthy's største provokasjon, i et land hvor anti-Disney er å likne med anti-Christ: Han vender eventyrfigurene mot oss som et speil.

ODA BHAR

Jahre-pris delt ut

Årets Anders Jahres kulturpris er tildelt lyrikeren Jan Erik Vold og oversetterekparet Kari og Kjell Risvik.

I samråd med prisutvalget har de tre vinnerne utpekt vinnere av Anders Jahres pris for yngre kunstnere. De to er forfatteren Kaja Schjerven Mollerin (32) og oversetteren Cristina Gómez Baggethun (33). Prisene er på til sammen 1,2 millioner kroner, og ble overrakt i Oslo universitets aula torsdag. Hovedprisvinnerne mottar hver 500.000 kroner, mens vinnerne av prisene for yngre kunstnere mottar 100.000 kroner hver. Årets hovedvinnere hedres for sin litt-rære innsats. (NTB)



Årets vinnere av Anders Jahres kulturpris er Kjell Risvik (f.v.), Kari Risvik og Jan Erik Vold. Prisen for yngre kunstnere gikk til Kaja Schjerven Mollerin (f.v.) og Cristina Gómez Baggethun.

FOTO: NTB SCANPIX

Heine Avdal & Yukiko Shinozaki (NO/JP)
Nothing's for something
12-14/09 kl 19:00

«...vakker, fantastisk, helt magisk. Og dansbart. Virkelig en fantastisk konseptuell koreografi.»
– Dagens Nyheter, Sverige

www.blackbox.no

Black Box Teater
oslo